

ERA21 #01 2025 OBCHODNÍ DOMY

EDITORIAL Laboratoře vkusu, místa setkávání Monika Jasioková **AKTUÁLNÍ REALIZACE** Hory a klášter. Muzeum Krkonoš ve Vrchlabí Šárka Malá, Roman Koucký / koucky-arch.cz **INTRO 24/7 ROZHOVOR** Je potřeba hledat nové synergje. Rozhovor Moniky Jasiokové s Ippolitem Pestellim Laparellim **ROZHOVOR** Místa pro vyprávění příběhů. Rozhovor Moniky Jasiokové s Astinem le Clercqem **REALIZACE** Šperkownice. Obchodní dům Galeries Lafayette v Paříži Bjarke Ingels, Jakob Sand / BIG – Bjarke Ingels Group **HISTORIE** Katedrály konzumu na křižovatce. Moderní obchodní domy a jejich osud v éře informačních technologií Martin Strakoš **REALIZACE** Dobrý soused. Obchodní dům IKEA a hostel ve Vídni querkraft **HISTORIE A SOUČASNOST** Opomíjená vrstva naší paměti Karolína Králiková, Petr Klíma, Šárka Svobodová **ROZHOVOR** Jak vytvořit občany-konzumenty. Nákupní centra v poválečném sociálním státě. Rozhovor Jany Pavlové s Janinou Gosseye **PROJEKT** Transformace fragmentu městské identity. Rozhovory o záchraně a rekonstrukci OD Breda v Opavě **IDEA** Retail Gesamtkunstwerk

Právě vychází *ERA21 #01/2025* s podtitulem Laboratoře vkusu, místa setkávání. První letošní číslo se věnuje problematice obchodních domů, které hrály v utváření našich měst důležitou roli. Obchodování obecně je činností, která má na vystavěné prostředí zásadní vliv, a to zejména v době hlubokých společenských změn. Proto bychom měli tomuto tématu věnovat náležitou pozornost. Následující aktuálně připravované číslo *#02/2025* Města událostí zmapuje dopady kandidatury a titulu Evropské hlavní město kultury, pořádání olympijských her nebo jiných velkokapacitních akcí na fyzickou strukturu měst i sociální rovinu důležitou pro iniciaci budoucích investičních záměrů.

přednáška

ERA21 A GAB: OBCHODNÍ DOMY

Jak se dočtete v letošním prvním vydání *ERA21*, obchodní domy pod tlakem pokroku postupně ztratily svůj společenský a estetický význam. Společnost se vydala cestou nekonečných koridorů velkých nákupních center, až nakonec vstoupila do algoritmicky řízených bublin online obchodování, kde se vytratil prvek fyzického objevování, flanérství a náhodného setkávání. Co tomu ale předcházelo a jaká jsou možná budoucí řešení? Časopis *ERA21* ve spolupráci s Galeríí architektury Brno uvede další přednáškový večer, tentokrát na téma historie, přítomnosti i budoucnosti poválečných obchodních domů. Kromě **představení aktuálního čísla** se můžete těšit na **přednášky Karolíny Králikové** z Historického ústavu Slovenské akademie věd a architekta **Jiřího Moose**, který se danému tématu věnoval v rozsáhlé disertační práci. Ve **čtvrtek 15. května 2025 od 18:00** v **Galerii architektury Brno**.

www.era21.cz, www.galeriearchitektury.com

KRUH: KENNY WINDELS (BE) – ODBETONOVÁNÍ JAKO KATALYZÁTOR PRO TVORBU

Ve **čtvrtek 3. dubna 2025 v 19:00** představí jeden ze zakladatelů belgického studia Basta, **Kenny**

Windels, přednášku s názvem Odbetonování jako katalyzátor pro tvorbu. V této přednášce se **Studio Basta** zaměří na význam procesu „odbetonování“ – odstraňování zbytečných zpevněných ploch – jako klíčového prvku pro zlepšení městského prostředí. www.kruh.info

výstava

TAKING MORE THAN WHAT'S THERE TO GIVE V GALERII VI PER

Výstava kurátorky **Aliny Paias** se zabývá současnou architektonickou tvorbou a její závislostí na různých druzích těžby. Řada projektantů a badatelů se proto snaží definovat a usnadnit postupy, jež by architektonickou praxi z této nezbytné závislosti vyvázaly. S tím, jak tyto obavy pronikají do hlavního proudu uvažování, se objevuje i otázka, jaké jsou další formy těžby, které jsou základem architektonické produkce. Energie je podstatnou součástí tohoto zkoumání: termín šedá nebo také ztělesněná energie se často používá jako jeden ze způsobů hodnocení dopadu určité budovy na životní prostředí a popisuje formu energetického dluhu: součet veškeré energie spotřebované během životního cyklu budovy nebo některé z jejích součástí, a to od těžby surovin až po likvidaci

ARCHITECT @WORK PVA EXPO

PRAGUE 18. & 19. ČERVNA 2025 >>>

www.architectatwork.com

odpadu. V tomto výpočtu je zachyceno chápání, že pohyb, transformace a rozptyl energie podporují tvorbu architektury. Energie je oživujícím a základním faktorem od těžby surovin až po extrakci hodnoty, konkrétně nadhodnoty, prostřednictvím mobilizace práce na staveništi i v architektonické kanceláři. Výstava vznikla v rámci programu **LINA European Architecture Platform** a ve spolupráci s **Lisbon Architecture Triennale**. K vidění je v pražské galerii VI PER do **12. dubna 2025**.

www.vipergallery.org

PODKLADY PRO UVAŽOVÁNÍ V GALERII HRANIČÁŘ

V pátek 28. března byla v **Galerii Hraníčář** zahájena výstava kurátorského týmu **Šárky Zahálové** a **Václava Šafky** s názvem **Podklady pro uvažování**. Podkladem pro společné uvažování jsou v případě této výstavy v minulosti uskutečněné umělecké a výzkumné projekty a záznamy happeningů či intervencí umělců a umělkyně pohybujících se napříč médii a žánry. Ač vznikaly v různých časoprostorových souvislostech a reagovaly na problémy a výzvy odlišných míst a situací, mohou být v mnohém inspirací pro alespoň některé aktuální ústecké výzvy, související s urbanistickým rozvojem města, budoucími změnami jeho krajiny a životem v něm. Výstavu trvající do **29. června** letošního roku doplní bohatý doprovodný program.

www.hranicar-usti.cz

exkurze

EXKURZE PASKOV – RYBÍ – FRÝDLANT

Nadace partnerství pořádá exkurzi za **inspirativními projekty a příklady dobré praxe**. V rámci prvního zastavení se nahlédne do útrob budovy **FORTEMIX Paskov**, která v roce 2024 získala ocenění v soutěži

Adapterra Awards v kategorii administrativní budova. Během rekonstrukce a přístavby se tým **architekta Davida Kotka** zaměřil na snížení energetické náročnosti a zlepšení jejího vlivu na životní prostředí. Stavba intenzivně pracuje se zelení a efektivně hospodaří s dešťovou vodou. Dále se zastavíme v multifunkčním areálu **Brána Beskyd**, který vytlačil původní plány developera na další zahušťování bytovou zástavbou. Vznikl tak prostor pro všechny generace s celoročním provozem, významnými prvky zeleně a hřištěm. Areálem nás provede **místostarosta David Pavliska**, který se s námi podělí o zkušenosti z realizace. V obci **Rybí** nahlédneme do problematiky, která trápí mnoho malých obcí nejen v Česku. I díky příspěvku z dotačního programu MŽP se zde podařilo vybudovat **největší síť domácích čistíren odpadních vod**. O zkušenosti s realizací i provozem se podělí **místostarostka Marie Janečková**.

www.nadacepartnerstvi.cz

akce

OPEN HOUSE PRAHA 2025

Open House Praha vás zve k poznávání města a odhalování jeho skrytých architektonických skvostů. Spolu s námi můžete exkluzivně proniknout do útrob budov, které obvykle zůstávají veřejnosti nedostupné. Další ročník festivalu Open House Praha, který otevírá zdarma město pro všechny, se uskuteční od **12. do 18. května 2025**.

www.openhousepraha.cz

OPEN HOUSE BRNO 2025

Obdobně jako v Praze i v Brně se připravuje další ročník oblíbeného festivalu. Program pro rok 2025 obsahuje již více než 116 budov. Každoroční festivalový víkend představuje nejen architektonicky

zajímavé budovy v moravské metropoli, ale i zelené a technické základy městského fungování, program doplňují koncerty, výstavy, workshopy, nebo cykloprohlídky. Letos festival proběhne v termínu **17.–18. května 2025**.

www.openhousebrno.cz

soutěž

FLORENC21: WEST

Ve čtyřech souběžných architektonických soutěžích je hledáno architektonicky kvalitní, ekonomicky proveditelné a sociálně a environmentálně udržitelné architektonické řešení jednotlivých bloků rozvoje území Florenc21: Etapa Západ. **Podkladem soutěží je masterplan, který vzešel z předchozí urbanistické soutěže Florenc21.** Zájemci o účast se mohou přihlásit do jedné i více soutěží. Soutěže budou probíhat souběžně a jejich průběh bude koordinován tak, aby řešení celého území Florenc21: Etapa Západ tvořilo ve výsledku jeden harmonický celek, i když bude záměrně sestaven z různorodých částí. Zadavatel předpokládá, že po ukončení všech soutěží bude **jednat s vítězi jednotlivých soutěží o uzavření smluv na dopracování soutěžního návrhu** do architektonické studie a na práci design architekta pro všechny navazující projektové fáze. Termín odevzdání soutěžních návrhů je **12. září 2025 do 15:00**.

www.florenc21.eu

POLYFUNKČNÍ DŮM MUTĚNICE

Předmětem soutěže je **návrh polyfunkčního domu** v katastrálním území Mutěnice v rozsahu definovaném v soutěžních podkladech včetně související dopravní a technické infrastruktury. Součástí návrhu je i **řešení části přilehlých veřejných prostranství**. Vhodný architektonický

návrh bude hledán v užší jednofázové anonymní soutěži s termínem odevzdání do **23. července 2025 do 15:00**.

www.vvz.nipez.cz

KAMPUS CIHELNA – ZÁKLADNÍ A STŘEDNÍ ŠKOLA V ROZTOKÁCH

Cílem zadavatele je získání ucelené **vize budoucího rozvoje** Kampusu Cihelna. Z toho důvodu je celý záměr rozdělen na projektovou a ideovou část. Předmětem projektové části soutěže je zpracování architektonického návrhu **novostavby budovy střední školy** a 2. stupně základní školy v Roztokách **s celkovou kapacitou 480 žáků v 16 třídách**, včetně jejího zakomponování do stávající části školního areálu, venkovních zpevněných, sportovních a nezpevněných ploch, dopravní obslužnosti a napojení na technickou infrastrukturu. Předmětem ideové části soutěže je **prostorové ověření umístění objektu pro bydlení** s uvažovanou hrubou podlažní plochou **asi 3 500 m²**. Termín odevzdání soutěžních návrhů je **26. května 2025 do 12:00**.

www.vhodne-uverejneni.cz

ZBUZANY – NOVÉ PŘEDMĚSTÍ JINDŘICHOVA HRADCE

Předmětem soutěže je **návrh urbanistického konceptu lokality Zbuzany** jakožto nového předměstí Jindřichova Hradce. Požadavky na řešení předmětu soutěže jsou definovány v příloze zadání a stanovují se jako doporučené. **Soutěž** je definována jako urbanistická, otevřená a **dvoufázová** – termín pro odevzdání návrhů v prvním kole je **16. května 2025 do 14:00**.

www.nen.nipez.cz